

Gabonak eta klima aldaketa

Gabonak bertan ditugu. Gure kaleak milaka bonbillez argiztatuak ikusiko ditugu Erregeak pasa arte. Energia xahutzeko hilabetea da eta hori ez dator bat aldaketa klimatikoaren eta CO₂ igoerpenen aurka agintariek ematen dituzten aholkuekin. Agintari horiek dira, lotsarik gabe, xahuketa erabakitzen dutenak. Horretan enpresek ere badute interesik, erosketak eta kontsumoa igo egiten baitira. Gainera, garraioan eragiten du. Jakina da ibilgailuak direla aldaketa klimatikoaren eragile nagusiak.

Ez dugu Euskal Herriko datu zehatzik, baina bai Espainiako Estatukoak. Industria Ministerioaren arabera, Espainiako udalek 30 milioi kilowatt/orduak gastatzen dituzte Gabonetako argietan, hau da, 50.000 etxeko auzo batek urtebetean kontsumitzen duen argindarra. Horrek 10.000 tonako karbono dioxido isuria esan nahi du. Madrileko Udalak, berak bakarrik lau milioi euro erabiltzen ditu Eguberrietako argiztapenerako. Euskal udaletxeek zenbat diru gastatzen dute? Aldaketa klimatikoa eta honek sortuko dituen ondorioak arduraz hartzeko garaia da. Politikariek eredu izan beharko lukete. Utz ditzagun autorik gabeko egunak edo argirik gabeko orduak eta baztertu dezagun, behinbetiko, Gabonetako energia xahuketa. Hobe urte osoko gastua eteten badugu.

Juan Mari Arregi

Mikel Aranburu Zudaire Euskararen Nafar Institutuko zuzendari

BALDIN ETA Nafarroako Gobernuak albistea baieztatzen baldin badu, Izan ere, Gobernuak aurkezpen ofiziala egin baino lehen Euskalerrria Irratiak Aranbururekin hitz egin zuen azaroaren 26an eta Iturrama institutuko irakasleak Euskararen Nafar Institutuko zuzendari kargua hartuko duela adierazi zuen. Nafarroako Gobernuak esan du hautagai gehiago dituela kargu horretarako.

EKEri zuzeneko diru-laguntzak kendu nahi dizkiote

FRANTZIAKO Kultur Gaien Eskualdeko Zuzendaritzak (DRAC) aurreikusi du Euskal Kultur Erakundeak (EKE) zuzeneko diru-laguntza gehiago ez jasotzea. EKE, ekimen zehatzak aurrera eramateko diru-laguntzarik behar badu, hainbat kultur erakunderen erabakiaren menpe egongo da.

Jakin bai, baina erabili ez

SOZIOLINGUISTIKA KLUSTERRAK Euskararen Erabileraren V. Kale Neurketaren emaitzak ezagutarazi ditu. Iaz Euskal Herriko elkarrizketen %14,2 izan ziren euskaraz. 17 urtean 3,4 puntu igo da euskararen erabilera, hau da, nahi eta espero baino motelago. Klusterraren balorazioetako bat da eza-gutzaren hazkundearen erritmoa erabilerarena baino bizkorragoa dela eta beraz, bien arteko aldea gero eta handiagoa.

BAHEA

Juan Garziak *Volgako Batelariak* blogean esanak: “Beti dago aitzakia soziologiko-ideologikoren bat aurrez aurre ez begiratzeko mamitzen ari den euskaldunteria errealari eta haren muga eta eskasiei. Kantitatetik eta baikortasunetik espero dugu nonbait, besterik gabe, hizkuntza sendotzea. Erdipurdiko (edo laurdenpurdiko) hiztunak nagusi diren hizkuntza bat, ordea, beti izango da azpizhizkuntza bat. Eta hemen, askotan, hizkuntzaren elitea behar lukeena da erdipurdikoena”.

Mikel Urdangarin

“Anek idatzi dit zutaz” disko berriaren aurkezpen kontzertua.

Durangoko Plateruena antzokian,
abenduaren 7an 22:30ean.

www.mikelurdangarin.com

Hau guztia Europako Batasunean, XXI. mendean

RAUL CENTENO guardia zibila hilik, bere kide Fernando Trape-ro koman eta espetxe zigor gogorrek bizkarreratu dituzten berrogeitaka lagun atxilotuta. Hori da euskal gatazkak azken egunotan utzi duen arrasto latza, etsigarria eta oso aspaldian izan den bortitzena.

Ustezko etakideek Landeta-ko Capbretonen egin zieten tiro guardia zibilei, hauek etakideen zaintza lanak egiten ari zirela.

Espainiako Barne Ministerioaren esanetan, armarik gabeko guardia zibilek ezustean egin zuten topo etakideekin eta hauek ezagutu eta tiro egin zieten. Schengeneko akordioek polizi lanak norberen estatutik harago bideratzea baimentzen dutenean, ez da oso ulergarria guardia zibilak armarik gabe joatea, are gehiago etakideen zaintza lanetan arituz gero hauekin topo egin dezaketenean. Areago etakide eta frantziako poliziek aurrez aurre topo egindako zenbaitetan elkarren aurkako tiroak izan direnean.

Ikuspegi humanotik berdin dio A, B ala C hipotesia nagusitzen den, pertsona bat gehiago hil da. Baina analisi politikorako garrantzitsua da jakitea zer gertatu zen zehatz-mehatz, batez ere ETAk ez duelako atentaturik egiten Frantzian eta are gutxiago hildakoak eraginez. Denak adierazten du polizi eta iheslarien arteko harrapaketa joko arriskutsu horretan, oraingoan bi guardia zibilak atera direla galtzaile.

ETAk su-etena formalki hautsi zuenetik asko hitz egin eta idatzi da bere hiltzeko borondateaz. Atentatu batzuetan ez dirudi horretarako zalantza handirik zegoenik, bereziki Bilbon Gabriel Gines bizkartzainaren aurka egindakoan edo Getxoko epaitegietan

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

Atxiloketen aurka Bilbon egindako manifestazio jendetsua.

jarritako bi lehergailuenean. Edozein eratan, pasatu behar zena pasatu da. Alferrik da ETA azkenetan dagoen ohiko musika. Denak adierazten du ETAk luze iraun dezakeela. Denak adierazten duen moduan orain elkarritzarako deiak egitea alferrikakoa dela. Su-etenen ostean alde bakoitzaren bere dinamika gogorrean murgildu da eta Espainiako hauteskundeak iragan arte jai dago. Eta ondoren, PSOEk irabazten badu bederen, ikusiko da, ez baitirudi negoziatorako ate guztiak itxiak direnik. Hori ikuspegi baikorra da, ezkorrenak beste bostsei-zazpi urtetarako gatazka bortitza iragartzen du.

ZIKLO BORTITZ horrek, dena den, dagoeneko harrapatu ditu 18/98ko berrogeitaka auzipetuak. Gehienak espetxean dira jadanik, aurreikusitako bezala espetxe zigor gogorrekin (9-18 urte artekoak). Egun bakarrek espetxe zigorra ere justiziaren aurkakoa litzateke, baina jasagarria. Idazteagatik, mugimendu sozial batekoa izateagatik, enpresa jardunagatik edota politikagatik 10 urte espetxean iragan beharrak eskizofrenia juridiko-politikoan jartzen gaitu. Ez da berria egoera, baina muturrera eramaten ari da eta, beti erakusten den bezala,

harago ere eraman liteke. Hori guztia Europako Batasunean, ustezko zuzenbide estatuan, XXI. mendean.

Larriena da neke eta etsipen giroak erantzun eta irtenbide bateratueterako aukera blokeatua duela. Amorruren beroak "borroka da bide bakarra" mahaigainera dezake, baina gaur egun arteko borroka ez bederen, hori inozoenak ere badaki. Ibarretxeren

galdeketa ekimena da argazki izoztu honetan ageri den orain arteko berrikuntza bakarra, eta berau ere gero eta aldapa malkartsuagoan ari da.

INIGO URKULLUREN jarrera oso esanguratsua izango da aldapa malkartsu horretan Juan Jose Ibarretxeren asmoek egin beharreko ibilbidean. Bizkaiaren indarrak eta kontsentsuak ekarri dute Urkullu EBBko lehendakaritzara, baina, orokaren bila, denak adierazten du berak ordezkatzeko duenak Ibarretxeren politikaren kontrapisu egin beharko duela. Bere unea itxaroten jakin izan du eta une erabakigarrian heldu da EBBko lehendakaritzara. Aurrera urrats geldo baina tinkoarekin egiten duenetakoa da.

Ponentziek, dena den, errazago eusten diote kontsentsuari jardun politikoak baino. Lehen patata beroa esku artean du dagoeneko, martxo-ko Espainiako hauteskunde orokorretan: koalizio zabalean joan, EAren ala bakarrik? Ez da erraz irudikatzen Urkulluk gidatutako EAJ koalizio zabalean, Ibarretxeren indarraren agerle litzateke hori. Hurrengo ekainekoa: non jarriko du EAJk Espainiako Gobernuarekiko akordioaren langa? Eta ondoren super-aldapa: nola egin aurre galdeketa?